

פרשת וירא תש"פ

ויזכור אלקים את אברהם

בראשית פרק י"ט, כז-כט

(כז) וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יקנוק: (כח) וישקף על פני סדם ועמרה ועל כל פני ארץ הכפר וירא והנה עלה קיטר הארץ כקיטר הכבשן: (כט) ויהי בשחת אלהים את ערי הכפר ויזכר אלהים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה בהפך את הערים אשר ישב בהן לוט:

תרגום יונת

(כז) ואקדים אברהם בצפרא לאתרא דשמש תמן בצלו קדם יי: (כח) ואודיק על אנפי סדום ועמרה ועל כל אנפי ארע מישרא וחמא והא סליק קוטרא דארעא הוא כקוטרא דאתונא: (כט) והנה בחבלות יי ית קירווי מישרא ודכיר יי ית זכותיה דאברהם ושלח ית לוט מגו הפיכתא כד הפך ית קירווי די הנה יתיב בהון לוט:

רש"י

(כח) קיטור - תימור של עשן טורק"א [לפיד] בלע"ז: **כבשן** - חפירה ששורפין בה את אבנים לסיד, וכן כל כבשן שבתורה: (כט) **ויזכור אלהים את אברהם** - מהו זכירתו של אברהם על לוט, נזכר שהיה לוט יודע ששרה אשתו של אברהם, ושמע שאמר אברהם במצרים על שרה (יב יט) אחותי היא, ולא גילה הדבר, שהיה חס עליו, לפיכך חס הקדוש ברוך הוא עליו:

רמב"ם

(כט) **ויזכור אלהים את אברהם וישלח את לוט** - ענין הכתוב הזה, כי לוט נתחסד עם הצדיק ללכת עמו לשוט בארץ באשר ילך, והוא שנאמר (לעיל יב ד) וילך אתו לוט, כי לצוות שלו הלך, ולכן היה לו זכות להצילו בזכות אברהם, כי בעבורו הוא גר בסדום, ולולי אברהם עודנו היה בחרן עם מולדתו, ולא יתכן שתבא אליו רעה בעבור אברהם שיצא במצות קונו. וגם זה היה הענין ששם אברהם נפשו בכפו לרדוף המלכים בעבורו:

בראשית פרק ח, א-ב

(א) ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלהים רוח על הארץ וישכו המים: (ב) ויסכרו מעינות תהום וארבות השמים ויכלא הגשם מן השמים:

רש"י

(א) **ויזכור אלהים** - זה השם מדת הדין הוא, ונהפכה למדת רחמים על ידי תפלת הצדיקים, ורשעתן של רשעים הופכת מדת רחמים למדת הדין, שנאמר (בראשית ו ה) וירא ה' כי רבה רעת האדם וגוי' ויאמר ה' אמחה, והוא שם מדת רחמים: **ויזכור אלהים את נח וגוי'** - מה זכר להם לבהמות, זכות שלא השחיתו דרכם קודם לכן ושלא שמשו בתיבה: **ויעבר אלהים רוח** - רוח תנחומין והנחה עברה לפניו: **על הארץ** - על עסקי הארץ: **וישכו** - כמו (אסתר ב א) כשודך חמת המלך לשון הנחת חמה: (ב) **ויסכרו מעינות** - כשנפתחו כתיב (ז יא) כל מעינות, וכאן אין כתיב כל, לפי שנשתיירו מהם אותן שיש בהם צורך לעולם, כגון חמי טבריא וכיוצא בהם: **ויכלא** - וימנע, כמו (תהלים מ יב) לא תכלא רחמך, (בראשית כג ו) לא יכלה ממך:

בראשית פרק יב, א-ב

(א) ויאמר יקנוק אל אברהם לך לך מארצך ויממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך: (ב) ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה:

רש"י

(ב) **והיה ברכה** - הברכות נתונות בידך, עד עכשיו היו בידי, ברכתי את אדם ואת נח ואותך, ומעכשיו אתה תברך את אשר תחפוץ. דבר אחר ואעשך לגוי גדול זהו שאומרים אלהי אברהם, ואברכך זהו שאומרים אלהי יצחק, ואגדלה שמך זהו שאומרים אלהי יעקב. יכול יהיו חותמין בכולן, תלמוד לומר והיה ברכה, בך חותמין ולא בהם:

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.